

Δράση: Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας
Υποδράση: Ενδοσχολική Επιμόρφωση, Επιστ.υπεύθυνη: Μαρία Λιακοπούλου

Διδάσκω και διαπαιδαγωγώ στο πολυπολιτισμικό σχολείο

Β' μέρος

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

15 και 16 Σεπτεμβρίου 2011

2ο ΕΠΑΛ Καλαμάτας

Διδάσκοντας σε πολιτισμικά ανομοιογενείς τάξεις Βασικές θεωρητικές αρχές και διδακτικές παρεμβάσεις

Παναγιώτης Μανιάτης

Διδάσκων Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Αθηνών

Η ελληνική κοινωνία τα τελευταία χρόνια, σταδιακά, αποκτά έναν πολυπολιτισμικό χαρακτήρα με υψηλό βαθμό εθνικής και πολιτισμικής διαφοροποίησης, γεγονός το οποίο αντανακλάται και στη σύνθεση του σχολικού πληθυσμού. Η γλωσσική και πολιτισμική πολυμορφία που συναντάται στα σχολεία, τόσο της Πρωτοβάθμιας όσο και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αποτελεί έναν παράγοντα που απαιτεί ιδιαίτερες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις.

Το αίτημα για τη διαμόρφωση μιας εκπαιδευτικής πολιτικής που θα εκκινεί από τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γίνεται ολοένα και περισσότερο επιτακτικό. Το βασικό θέμα που ανακύπτει είναι η οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος με έναν τέτοιο τρόπο ώστε να υπερβεί τον μονοπολιτισμικό και μονογλωσσικό του χαρακτήρα και να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο όχι μόνο στην αποδοχή της ετερότητας, αλλά, πρωταρχικά, στη διαμόρφωση των προϋποθέσεων αμοιβαίας αλληλεπίδρασης.

Στην εισήγηση θα τεθούν οι βασικές αρχές μια διαπολιτισμικής εκπαιδευτικής πολιτικής ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη διατύπωση συγκεκριμένων διδακτικών προσεγγίσεων. Θα παρουσιαστούν θεωρητικά ζητήματα εκπαιδευτικής διαχείρισης της ετερότητας και θα μελετηθούν οι μηχανισμοί συγκρότησης ταυτότητας και ανάπτυξης στερεοτύπων και προκαταλήψεων στη σχολική τάξη.

Στο δεύτερο μέρος της εισήγησης το ενδιαφέρον στρέφεται στις διδακτικές παρεμβάσεις με διαπολιτισμικό προσανατολισμό οι οποίες μπορούν να εφαρμοστούν και να οδηγήσουν στην ανάπτυξης στάσεων αποδοχής και κατανόηση της ετερότητας. Διερευνάται ο ρόλος διαφόρων παραγόντων, όπως η κουλτούρα του σχολείου και το γενικότερο σχολικό κλίμα, στην εδραίωση ενός πλέγματος σχέσεων που βασίζεται στον αμοιβαίο σεβασμό και την άμβλυνση των στερεοτύπων. Επίσης, μελετάται η εφαρμογή μιας διαφοροποιημένης διδασκαλίας και τεχνικών συνεργατικής μάθησης, αλλά και η αξιοποίηση βιωματικών μαθησιακών διαδικασιών οι οποίες προάγουν την ενεργό συμμετοχή του μαθητή, ενισχύουν τη δημιουργικότητα και την υπευθυνότητά του, ενώ αναπτύσσουν και μια κριτική θεώρηση της πραγματικότητας.

Η πρακτική διάσταση της διαπολιτισμικής προσέγγισης εξετάζεται με αναφορά στη διδασκαλία συγκεκριμένων γνωστικών αντικειμένων.

Βιβλιογραφία

- Banks, J. (2004) Εισαγωγή στην Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση Αθήνα: Παπαζήση.
- Γκόβαρης, Χ. (2001). Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Αθήνα: Ατραπός.
- Γκόβαρης, Χ., Θεοδωροπούλου Ε., Κοντάκος Α., (2007) Η Παιδαγωγική Πρόκληση της Πολυπολιτισμικότητας. Ζητήματα Θεωρίας και Πράξης της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής, Αθήνα: Ατραπός.
- Γκότοβος, Α. (1998), Ρατσισμός κοινωνικές, ψυχολογικές και παιδαγωγικές όψεις μιας ιδεολογίας και μιας πρακτικής, Αθήνα, Γ.Γ.Λ.Ε.
- Γκότοβος Α. (2002) Εκπαίδευση και ετερότητα, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Δαμανάκης Μ. (1997), Η εκπαίδευση των παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών στην Ελλάδα, Αθήνα: Gutenberg.
- Μάρκου, Γ. (1997α), Εισαγωγή στη διαπολιτισμική εκπαίδευση, Αθήνα.
- Modgil S., Verma G., Mallick K., Modgil C. (1997), Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση. Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.
- Νικολάου, Γ. (2000). Ένταξη και Εκπαίδευση των Αλλοδαπών Μαθητών στο Δημοτικό Σχολείο. Από την «ομοιογένεια» στην πολυπολιτισμικότητα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Νικολάου Γ. (2005), Διαπολιτισμική Διδακτική: Το νέο περιβάλλον- Βασικές αρχές, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Ο εκπαιδευτικός στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό σχολείο

Παναγιώτης Μανιάτης
Διδάσκων Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο εκπαιδευτικός αποτελεί τον βασικότερο παράγοντα για την αποτελεσματική διαχείριση της ετερότητας στην σύγχρονη πολυπολιτισμική τάξη. Θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από διαπολιτισμική ικανότητα αλλά και επάρκεια στο επίπεδο της παιδαγωγικής του κατάρτισης που θα του επιτρέπουν να κινείται με ευελιξία σε διαφορετικές διδακτικές προσεγγίσεις και μεθοδολογικές επιλογές.

Στην εισήγηση αυτή θα τεθούν τα χαρακτηριστικά του διαπολιτισμικά ικανού εκπαιδευτικού, ο οποίος μπορεί να διασφαλίσει τους όρους ανάπτυξης της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, στην τάξη του, καθώς και ζητήματα που αφορούν την προσωπική του ταυτότητα (στερεότυπα και προκαταλήψεις) αλλά και την επαγγελματική του ταυτότητα (αναστοχασμός, στοχαστοκριτικός εκπαιδευτικός).

Βιβλιογραφία

- Γκόβαρης, Χ. (2001). Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Αθήνα: Ατραπός
- Γκόβαρης Χ. (2005). Αντιστάσεις ενάντια στην πολυπολιτισμικότητα – Αποδυνάμωση εθνοτικών στερεοτύπων μέσα από την ανάπτυξη της διαπολιτισμικής ικανότητας, στο Παιδαγωγική Εταιρεία της Ελλάδος, Πρακτικά ΙΑ' Διεθνούς Συνεδρίου «Το σχολείο στην Κοινωνία της Πληροφορίας και της Πολυπολιτισμικότητας», 639-647.
- Γκότοβος Ε. Α.(1996), Ρατσισμός κοινωνικές ψυχολογικές και παιδαγωγικές όψεις μιας ιδεολογίας και μιας πρακτικής, ΥΠ.Ε.Π.-Γ.Γ.Λ.Ε, Αθήνα
- Cummins, J. (1999). Ταυτότητες υπό Διαπραγμάτευση. Εκπαίδευση με Σκοπό την Ενδυνάμωση σε μια Κοινωνία της Ετερότητας. Αθήνα: Gutenberg.
- Day, C. (2003). Η εξέλιξη των εκπαιδευτικών. Οι προκλήσεις της διαβίου μάθησης, μετ. Α. Βακάκη. Αθήνα : Τυπωθήτω
- Καλαϊτζοπούλου, Μ. (2001). Ο εκπαιδευτικός ως στοχαζόμενος επαγγελματίας. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Λιακοπούλου Μ. (2006) Η διαπολιτισμική διάσταση στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη.
- Μανιάτης Π. (2007), «Εκπαιδεύοντας διαπολιτισμικά ικανούς εκπαιδευτικούς. Θεωρητικές αναζητήσεις και πρακτικές εφαρμογές», περ. Ηώς, τ. 2, σσ. 139-173.
- Μάρκου, Γ. (1997β), Διαπολιτισμική εκπαίδευση - επιμόρφωση εκπαιδευτικών, Αθήνα, Κ.Ε.Δ.Α.
- Νικολάου Γ. (2005), Διαπολιτισμική Διδακτική: Το νέο περιβάλλον- Βασικές αρχές, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα